

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 22

van **MAAIKE DE VREESE**

datum: 12 oktober 2023

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Opvangcentra voor asielzoekers - Verbindingsofficieren

In 2019 heeft de minister via het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) de functie van verbindingsofficier voor nieuwe opvangcentra voor asielzoekers in het leven geroepen. Met die zogenaamde verbindingssambassadeurs wil de minister zorgen voor een brugfiguur tussen het lokale, Vlaamse en federale niveau en de lokale besturen ondersteunen, informeren en begeleiden.

Met de verbindingsofficieren wil de minister de aanpak en communicatie tussen de diensten faciliteren en de externe communicatie met de lokale gemeenschap mee verzorgen. Wanneer er een (tijdelijk)opvangcentrum komt in een Vlaamse gemeente, zouden die zogenaamde verbindingssambassadeurs normaliter ondersteuning bieden voor de dialoog met de ontvangende lokale gemeenschap. In het verleden bleken die ambtenaren, ondanks de uitdrukkelijke wens van de minister, zelden te worden betrokken bij de aankondiging van nieuwe asielcentra.

1. Hoeveel verbindingsofficieren zijn er aangesteld bij het agentschap? Kan de minister een overzicht geven per jaar in de periode 2019-2023?
Kan hij een overzicht geven van de budgettaire kostprijs daarvan?
2. Hoeveel keer werden de verbindingsofficieren betrokken bij de opening van nieuwe asielcentra, dit zowel voor tijdelijke centra als een vaste centra ? Zijn de diensten van de minister in het bezit van een globaal overzicht van alle geopende asielcentra sinds 2019? Zo ja, kan de minister die lijst toevoegen bij zijn antwoord?
 - a) Kan de minister een overzicht geven per jaar in de periode 2019-2023? Kan hij daarnaast een opdeling geven, in totaal en per casus, waarbij de verbindingsofficieren ofwel vóór ofwel na de publieke aankondiging van het nieuwe asielcentrum werden betrokken?
 - b) Kan de minister per casus een overzicht geven van welke overheid (lokaal, federaal) de verbindingsofficieren hebben betrokken?
 - c) Kan de minister een overzicht geven van het ondersteuningsaanbod per casus?
3. Biedt AgII ook een vorm van permanente ondersteuning bij reeds langtijdig geopende asielcentra aan in de vorm van een versterking van de permanente dialoog tussen het lokaal bestuur en de buurtbewoners? Zo ja, kan de minister aangeven in welke gevallen dat gebeurd is en op welke manier die ondersteuning wordt vormgegeven?
4. Kan de minister exhaustief het takenpakket van de verbindingsofficieren toelichten?

5. Kan de minister exhaustief de ondersteuningsvormen aangeven die door de verbindingsofficieren aan lokale besturen worden aangereikt?
6. Kan de minister chronologisch aangeven welke acties de verbindingsofficieren ondernemen vanaf de aanmelding of vraag tot betrokkenheid vanuit een lokaal bestuur of federale dienst?
7. Bestaat er in dat kader een draaiboek of een werkwijze? Zo ja, kan de minister die documenten toevoegen bij zijn antwoord?
8. Kan de minister exhaustief toelichten op welke manier die verbindingsofficieren in contact staan met de federale diensten?

GWENDOLYN RUTTEN

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 22 van 12 oktober 2023

van **MAAIKE DE VREESE** aan **BART SOMERS**

1. Er zijn geen budgetten verbonden aan deze opdracht. De betreffende medewerkers (integratiecoördinatoren, regiomanagers, projectmanager) nemen deze taak op binnen hun reguliere takenpakket. In elke regio is iemand aangeduid als verbindingsofficier, alsook een back-up, om zo snel mogelijk te kunnen schakelen.
2. De volledige lijst van collectieve opvangcentra kan geconsulteerd worden op de website van Fedasil.

a-b) Fedasil contacteert AgII zodra er een formele bevestiging is over de opstart van een (tijdelijk) opvangcentrum voor asielzoekers. De betrokken federale of lokale partners zijn lokaal bestuur (beleidsmedewerkers, eerstelijnsmedewerkers, diensthooften, directie, burgemeester en schepenen), lokale politie en brandweer, Fedasil en/of Rode Kruis, CBE, CVO, VDAB, Agodi en LOP-deskundigen, eerstelijnsmedewerkers en coördinatoren AgII, directies basisscholen.

Sinds 2019 werden de verbindingsofficieren al 31 keer ingezet.

Antwerpen:

- Kalmthout (februari 2020 – gesloten 07.05.2021)
- Geel (begin november 2021 – gesloten 26.04.2022)
- Berlaar (juli 2022)
- Kasterlee (sep 2023)

Vlaams Brabant:

- Zoutleeuw (02.12.2019)
- Bekkevoort (19.12.2019 - gesloten 13.02.2021)
- Overijse (april 2020)
- Dilbeek (december 2021/februari 2022)
- Machelen (eind mei 2022)
- Sint-Pieters-Leeuw (15.02.2023-23.02.2023)
- Kampenhout (09.03.2023)
- Grimbergen (verwacht november 2023)
- Beersel (Destelheide en Hanenbos september 2023)

West-Vlaanderen:

- Bredene (03.12.2019 - gesloten op 10.02.2020)
- Mesen (17.12.2019 - gesloten begin februari 2020)
- Koksijde (05.02.2020 - gesloten 31.07.2020)
- Sijsele (april 2020)
- Lombardsijde (sept 2021 - gesloten 31.05.2022)
- Koksijde (27.09.2021)
- Bredene (01.11.2022 - geslotenem 4.03.2023)
- Jabbeke (1.12.2022)
- Ieper (verwacht november 2023)
- Bredene (heropening november 2024)

Limburg:

- Lommel (uitbreiding januari 2020 - gesloten)
- Bilzen (begin december 2019 – gesloten 2020)
- Lommel (november 2021)

Oost-Vlaanderen:

- Beveren (februari 2020)
- Sint – Laureins (26.09.2022)
- Ronse (oktober 2023)
- Waasmunster (6.10.2023)
- Geraardsbergen (onder voorbehoud oktober 2023)

Standaard ondersteuningsaanbod:

- opstart partneroverleg,
- NT2 (screening en toeleiding),
- organisatie infomarkt,
- communicatieadvies (brief buurtbewoners, organisatie infopunt, webpagina, depolariserend communiceren...),
- info en advies over oefenkansen Nederlands,
- toeleiding bewoners naar vrijetijdsaanbod en vrijwilligerswerk,
- info beeldvorming,
- info en advies corona,
- actieve deelname aan stuurgroepoverleg,
- info inburgering,
- advies aan onderwijspartners,
- doorverwijzing naar interne diensten AgII (vb Sociaal Tolken en Vertalen, Vreemdelingenrecht en Internationaal Familierecht),
- doorverwijzing naar Vlaamse of federale diensten (vb ikv mobiliteit).

c) Aan alle lokale besturen uit bovenstaand overzicht wordt deze ondersteuning integraal aangeboden en op maat uitgevoerd. Uitzonderlijk zijn er lokale besturen die aangeven dat ze geen nood hebben aan ondersteuning van de verbindingsofficieren, bijvoorbeeld Kalmthout, Alveringem en Waasmunster.

3. AgII zetelt structureel in verschillende stuurgroepen van opvangcentra die reeds langtijdig open zijn. Naargelang de onderwerpen die op deze stuurgroep besproken worden en de vragen die het lokaal bestuur in dat kader stelt, biedt AgII ondersteuning aan, bijvoorbeeld door vormingen te geven aan vrijwilligers of advies te verlenen over beeldvorming, door te ondersteunen bij toeleiding naar het vrijetijdsaanbod,

4-5. Het takenpakket van de verbindingsofficieren wordt ook toegelicht op de website van het agentschap:

- Contactname met burgemeester binnen de 48 uur na formele bevestiging over opstart opvangcentrum (bevraging noden, toelichting ondersteuning verbindingsofficier),
- Deelname aan overleg met lokale en federale partners,
- Afstemming met uitbater opvangcentrum (Fedasil, Rode Kruis), Agodi en andere Vlaamse en lokale actoren (VDAB, CBE, CVO, lokaal onderwijs...) over toeleiding naar onderwijs,
- Afstemming met lokale partners i.k.v. toeleiding naar vrije tijd en vrijwilligerswerk,
- Doorverwijzing naar ondersteunende diensten op Vlaams niveau (vb naar aanleiding van mobiliteitsnoden),
- Praktische en inhoudelijke ondersteuning bij de organisatie van een infomarkt voor omwonenden,
- Advies bij de communicatie naar de burger (contactpunt, infopagina op website...),
- Advies/vorming over omgaan met maatschappelijke spanningen (vb online polarisatie).

6-7. Er is een stappenplan betreffende de werking van de verbindingsofficieren:

A. Officiële beslissing over opstart (tijdelijk) opvangcentrum

- B. Lokaal bestuur en AgII krijgen eerste informatie via Fedasil of kabinet De Moor:
 - a. Timing opstart opvangcentrum
 - b. Adres van de locatie
 - c. Opvangcapaciteit
 - d. Doelgroep: niet begeleide minderjarige vluchtelingen of volwassenen
 - C. Verbindingsofficier neemt binnen 48 uur contact op met lokaal bestuur
 - a. Aanbod ondersteuning verbindingsofficier
 - b. Eerste afspraak
 - D. Verbindingsofficier start interne procedures op
 - a. Lokale coördinator: begeleidt trajectbegeleider en taalconsulenten in functie van afname covaartests, spreken verder af met centrummanager opvangcentrum, plant dit in met de taalconsulenten in opvangcentrum of ter plaatse op afspraak, logistieke organisatie lokaal en wachtzaal, daarna toeleiding naar NT2
 - b. Trajectbegeleider: toeleiden van minderjarigen naar onderwijs
 - c. Afstemmer vormingsaanbod: info krijgen over aantallen ifv contact CVO en CBE, contacteert onderwijsverstrekkers ifv opschaling aanbod, regierol afstemming NT2
 - d. Verbindingsofficier legt contact met onderwijsdienst, schepen, LOP-deskundige (LOP: Lokaal OverlegPlatform - Onderwijs) en checkt of toeleiding geregeld is
 - e. Verbindingsofficier verzamelt vormingsaanbod/informatie vanuit agentschap
 - inburgering, kortverblijf, tijdelijke verblijfsstatus, asielprocedure
 - communiceren met anderstaligen
 - taalondersteunende hulpmiddelen, taalapps
 - omstaanderstraining, online polarisatie, omgaan met discriminerende uitspraken
 - beeldvorming
 - stress en trauma (toeleiding naar partnerorganisaties welzijn)
 - E. Lokaal bestuur start kerngroep met alle cruciale actoren op (waaronder AgII)
 - F. Verbindingsofficier ondersteunt bij transparante en inclusieve communicatie naar de burger
 - G. Voorziet contactpunt
 - H. Infomarkt (geen panelgesprek, geen infovergadering) in functie van dialoog, recrutering vrijwilligers, bekendmaking partners, ...
 - I. Voorziet webpagina basisinfo en faq's
 - J. Voorziet informatiefolder voor omwonenden
 - K. Extra ondersteuning: inzetten op verbinding (ontmoeting, participatie) in samenwerking met uitbater opvangcentrum, Vluchtelingenwerk Vlaanderen e.a.
 - a. Toeleiding bewoners naar bestaand aanbod integratie/ontmoeten
 - b. Tips over kwaliteitsvolle ontmoetingskansen en werken aan verbinding
 - c. Buddywerking
 - d. Vrijwilligerswerk voor bewoners
8. AgII staat in contact met Fedasil en het Rode Kruis via de gekende kanalen (mail, telefoon, deelname aan lokaal overleg) naar aanleiding van de respectievelijke casussen.